



DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget
Ekspedisjonskontoret
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Arh.

Dere har ant.
mottatt denne i
sign. stand fra

Deres ref
200600945

Vår ref
200601130-/BFL-2
Ott 2

Dato
31.03.2006

SRG. G.Mo

Svar på skriftlig spørsmål nr. 663 fra representanten Hans Frode Kielland Asmyhr

Jeg viser til spørsmålet fra representanten Asmyhr, der han spør om hva jeg vil gjøre for å reduseres kassasjonstallene ved slakting og om det vil bli aktuelt å innføre noen form for sanksjoner mot bønder som leverer produkter som ikke kan videreføres.

700 000 dyr til kassasjon årlig kan i utgangspunktet virke som et alarmerende høyt tall. Uten at tallmaterialet er bedre nyansert, finner jeg det forståelig at det stilles spørsmål ved disse tallene. Jeg vil bemerke at det er i alles interesse å få tallet ned, og det gjøres mye både fra dyreeiere, næringen og Mattilsynet for å få det til. For en dyreeier er det om å gjøre å levere friske dyr til slakt. Bortsett fra dyr som dør under inntransport og oppstalling, har alle dyr som kasseres, gått gjennom kontroll forut for avlaving (ante mortem kontroll) uten at det har vært anmerkninger. Det betyr at det selv for tilsynsveterinæren ikke har vært mulig å oppdage at det skulle være noe galt med dyret, men at dyret likevel har vist seg ikke å være egnet til folkemat.

Det er en overordnet målsetting at mest mulig kjøtt fra norsk landbruk skal inn i matkjeden, uten at dette går på bekostning av verken folkehelse eller dyras ve og vel. Hovedårsaken til at dyr kasseres, er at de av ulike grunner ikke finnes egnet til folkemat. Det er derfor nødvendig at både det levende dyret og slaktet underlegges en god kontroll. I 2005 ble det totalt kassert 741 974 dyr, av disse 637 773 kyllinger og 91 054 høns. Tallene inkluderer de dyra som døde under inntransport og oppstalling på slakteri. Det har vært en relativt stor økning i fjørfeproduksjonen de siste åra. I 2003 ble det slaktet rundt 41 mill. fjørfe, i 2004 45,6 mill. og i 2005 47,2 mill., dvs. en økning i løpet av to år på 6,2 mill dyr. Sett i forhold til antall slaktede dyr, ble det kassert 15 900

fjørfe pr. mill slaktet i 2003, 16 200 fjørfe pr. mill. i 2004 og 15 450 fjørfe pr. mill i 2005, dvs. at i forhold til dyr som slaktes, går kassasjonsprosenten ned.

Dyr som slaktes og framstilles for offentlig kjøttkontroll, skal under transport, opphold på slakteri og i forbindelse med avliving ha blitt behandlet dyrevernmessig forsvarlig. Av artikkelen i Dagsavisen 24. mars går det fram at 72 251 dyr døde under transport og oppstalling. Fjørfe utgjorde 67 971 av disse. Dette er noe lavere enn Mattilsynets tall, som er henholdsvis 73 104 og 72 244. Tilsvarende tall for 2004 var at 68 861 dyr døde under transport eller oppstalling, hvorav 67 971 var fjørfe.

Det har altså vært en viss økning i antallet døde fjørfe, mens tallet for andre dyreslag er relativt stabilt. Samtidig har antall fjørfe som slaktes, økt med 6,2 mill. dyr i løpet av to år. Noe av den økte fjørfedødeligheten kan muligens også forklares med innføring av en ny kyllinghybrid med lav kuldetoleranse. Etter at det ble kjent at kyllinghybriden ikke er tilpasset norsk klima, har Mattilsynet stoppet flere transporter på grunn av at temperaturen langs transportstrekningen ble ansett å være for lav til at det var forsvarlig å gjennomføre transporten.

På vedlagte ark er det samlet en del data fra rapporter fra Mattilsynet om dyr som er døde under transport og oppstalling, kasserte dyr og kasserte sett i forhold til antall som er slaktet.

Det er rapportert i alt 10 250 tilsyn med dyretransport i 2005. Dette er en økning på om lag 14 % fra året før. Tilsyn med dyretransport er et prioritert område for Mattilsynet.

Det opplyses i Dagsavisen at 90 342 dyr er kassert grunnet maskinteknisk skade. Det er viktig å være klar over at det ikke er skade på levende dyr, men det skyldes dårlig slaktebehandling av avlivet fjørfe. Slaktebehandling av fjørfe er automatisert, og maskinene ødelegger en del slakteskrotter. Disse blir da kassert (ikke godkjent til folkemat). Slakteriet blir belastet for dette, i motsetning til dyreeier når det gjelder de øvrige kassasjonene.

Det er et overordnet mål for norsk matproduksjon at den skal bygge på sunne dyr i gode miljøer. Ingen dyr, heller ikke dyr som holdes for økonomisk vinnings skyld, skal holdes på en måte som er dyrevernmessig uforsvarlig. Selv om respekten for dyrs egenverdi er bakgrunnen for at dette er et grunnprinsipp i norsk dyrevernlovgivning, er forsvarlig dyrehold også et samfunns gode. Det er en direkte sammenheng mellom god dyrevelferd og god dyrehelse, og derfor er god dyrevelferd en forutsetning for en trygg matproduksjon.

Både næring og forvaltning må kontinuerlig vurdere om rutiner for hold og håndtering av dyr, produksjon m.m. kan bli bedre. Men ansvaret for etterlevelse av regelverket ligger på dyreeier/den som har ansvaret for dyret. Det er disse som i utgangspunktet

skal sikre at gjeldende regelverk til enhver tid følges, og det skal selvsagt følges opp med straffetiltak om regelverket brytes. Jeg kan ut fra de opplysninger jeg har fått om bakgrunnen for kassasjonstallene i 2005, ikke si meg enig i at det er nødvendig med sanksjoner mot dyreeiere som leverer dyr som det viser seg ikke kan brukes til folkemat. Jeg viser her til, som omtalt foran, at dyreeier blir belastet økonomisk for kassasjoner med unntak av maskinteknisk skade på fjørfe.

Vennlig hilsen

Terje Riis-Johansen

Vedlegg

TILLEGG TIL SVAR TIL STORTINGSREPRESENTANT HANS FRODE KIELLAND ASMYHR PÅ SKRIFTLIG SPØRSMÅL NR. 663

Antall dyr døde under transport og oppstalling på slakteri

	Totalt antall	Fjørfe	Dvs. andre dyr
2004	68 861	67 971	890
2005	73 104	72 244	860

Summen av dyr som er kassert, død under oppstalling og død under transport, dvs. som går til destruksjon

År	Antall gris	Antall sau	Antall storfe	Sum pattedyr	Antall kylling	Antall høns	Sum høns og kylling	Sum antall dyr
2000	13 603	2 484	1 234	17 321	524 549	152 009	676 558	693 879
2001	11 869	2 484	1 112	15 465	445 713	124 412	570 125	585 590
2002	11 399	2 441	1 155	14 995	447 316	97 240	544 556	559 551
2003	10 215	2 312	1 022	13 549	538 506	112 281	650 787	664 336
2004	11 400	2 125	963	14 488	616 960	123 460	740 420	754 908
2005	10 294	1 883	970	13 147	637 773	91 054	728 827	741 974

Det er ikke tatt med tall for vilt, geit, hest, rein og struts, industrikalkun, kalkun og annet fjørfe. Tallene for disse er små.

Antall dyr som ble slaktet og antall som ble kassert ved slakting fordelt på arter (kalkun og annet fjørfe ikke med)

År	Slaktet gris	Kassert gris	Slaktet sau	Kassert sau	Slaktet storfe	Kassert storfe	Slaktet kylling	Kassert kylling	Slaktede høns	Kasserte høns
2004	1 550 206	11 400	1 299 880	2 125	335 816	963	42 610 831	563 222	2 527 725	111 765
2005	1 480 049	10 294	1 205 817	1 883	324 368	970	43 967 440	577 314	2 214 872	81 177